

رفتار انفعالی در زوجیت منشأ بسیاری از مشکلات در زندگی مشترک است

■ آزاده نیاز، دکترای مطالعات زنان و مدرس دانشگاه تهران در گفت‌وگویی با «جوان» موارد و شاخصه‌های مهمی از خانواده با محوریت زوجین را تشریح می‌کند و ضمن تأکید بر چند شاخصه مهم، خانواده را بستری مهم برای خلق و آفرینش مهم‌ترین رویدادها می‌داند. او معتقد است مشکلات زندگی و خانواده‌های امروزی منفعل شده‌اند بسیاری از زوجین و خانواده‌های امروزی منفعل شده‌اند و کمتر زوجی در تلاش و سختی کشیدن برای رضایت فرد مقابل خود است. این مدرس دانشگاه می‌گوید: مواجه شدن جزئی‌نگر با مسئله خانواده باعث می‌شود معمولاً مدل بحث در موضوعات، نگاه ایرادگیرانه باشد و به حدی در جزئیات غرق شده‌ایم که از برخی فرصت‌ها غفلت کرده‌ایم، از جمله غفلت از این امر مهم که خانواده در یک پارل و الگوی تمدنی فرصتی برای خلق و آفرینش بسیاری از موضوعات مهم است | صفحه ۹

تبیین الگوسازی ازدواج در آستانه سالروز وصلت حضرت زهرا(س) و امیرالمؤمنین(ع)

شهامت حلقه گمشده از دواج!

مرضیه شعر بافچی، مدرس دانشگاه تهران و پژوهشگر حوزه زنان:

صالح قاسمی پژوهشگر حوزه جمعیت:

دکتر کبری سورگی روان‌شناس:

زهرا موسیوند کارشناس ارشد مشاوره خانواده و ازدواج:

مسئولیت‌های دشوار همسری را بپذیریم، آنگونه که حضرت زهرا(س) پذیرفتند

کارکردها و برکات ازدواج و فرزندآوری را برای جوانان تبیین کنیم

والدین در موضوع ازدواج جوانان مداخله‌ای باملاحظه داشته باشند

خانواده‌ها شهامت ازدواج را به جوانان برگردانند

در وصف امام محمد تقی(ع) که ایام شهادت اوست

از فرط جود و کرمش «جواد» نام گرفت

تنها بگذارد و برای برعهده گرفتن مقام جانشینی که مأمون برایش تدارک دیده بود، عازم خراسان شود. حضرت بعد از شهادت امام رضا(ع) ۱۷ سال در زمان دو خلیفه عباسی یعنی مأمون و معتصم عهده‌دار مقام ولایت و امامت بود. امام محمد تقی(ع) دارای دو همسر، یکی ام‌الفضل دختر مأمون بود که به عنوان جاسوس پدرش بانگور سمی حضرت را به شهادت رسانید، دیگری حضرت سمانه خاتون (ع) که فرزندانش از اوست. ایشان چهار پسر به نام‌های امام‌علی‌التقی(ع)، ابواحمد موسی مرقع، ابواحمد حسین، ابوموسی عمران و چهار دختر به نام‌های فاطمه، خدیجه، ام‌کلثوم و حکیمه دارد. در جایی گفته شده که زینب، ام‌محمد، میمونه و امامه هم فرزندان آن حضرت بودند.

مأمون خلیفه عباسی مانند دیگر خلفای بنی عباس از نفوذ باطنی امامان معصوم(ع) در بین مردم هراس داشت. به همین خاطر سعی کرد ابن‌الرضاع(ع) را تحت مراقبت ویژه قرار دهد. از دواج حضرت امام جواد(ع) در آوردن تا از درون خانه مراقبتی دائمی بر امام باشد. دلیل دیگری این ازدواج، کشاندن امام به سمت خود بود، چرا که تصور می‌کرد امام با این وصلت مجذوب مادیات، جاه و مقام شده، در نهایت از راه اصلی

در ایام شهادت نهمین امام شیعیان مقلب به «جواد(ع)» تنها پسر ولی نعمتنام «امام رضا(ع)» هستند. از علاقه امام رضا(ع) هسنتیم. از علاقه امام رضا(ع) به یگانه فرزندش همین بس که می‌فرمایند اگر حاجتی از رضاع(ع) می‌خواهید او را به پسرش قسم دهید. یاد شعری از خاتم فاطمه نانی زاد اقسامت که در محضر مقام معظم رهبری خوانده‌اند. شاعر می‌گوید: «خورشید در طواف حرم، و ما چه دیدنست/هر شب به پای بوسی آن ماه می‌رود/باب الجواد راه ورودی به قلب توست/ حاجت رواست هر که از این راه می‌رود.»

نامش «محمد»، کنیه‌اش «ابو جعفر» و معروف‌ترین القاب او «تقی» و «جواد» است. القاب دیگری همچون زکی، مرتضی، قانع، رضی، مختار، متوکل نیز برای آن حضرت برشمرده‌اند. امام محمد تقی(ع) را به بخشش و کرم می‌شناسند و از او ایشان «جواد» یعنی سخاوتمند و بخشنده لقب گرفته است. او از همان سال‌های کودکی به سخاوتمندی معروف بود، ولی این کثرت بخشش و احسان بر اساس نامه‌ای از امام رضا(ع) است که از خراسان برای او فرستاد. امام جواد(ع) زمانی که پدرش در خراسان بود، اصحابش ایشان را از در فرعی خانه خارج می‌کردند تا با افرادی که برای دریافت کمک، گرد خانه‌اش تجمع می‌کردند کمتر مواجه شوند. به پایه این روایت، امام رضا(ع) نامه‌ای به فرزندش فرستاد و به او سفارش کرد تا به حرف کسانی که می‌گویند از در اصلی رفت و آمد نکند، گوش ندهد. علی‌بن موسی الرضا(ع) در این نامه همچنین به پسرش سفارش کرده بود: «هر وقت می‌خواهی از خانه خارج شوی، مقداری سکه طلا و نقره همراه داشته باش تا هیچ‌کس از تو درخواستی نکند، مگر اینکه چیزی به او بدهی.»

جوادالائمه عابدترین و خالص‌ترین فرد در زمانه خودش نیز معرفی شده است. در کثرت نافله‌های ایشان، باقر شریف قرنی، تاریخ‌پژوه اهل عراق گفته است امام جواد(ع) در هر رکعت از نافله‌های خود، سوره حمد و توحید را ۲۰ بار می‌خواندند. سید بن طاووس نیز نقل کرده است، هنگامی که ماه قمری فرا می‌رسید، محمد بن علی دو رکعت نماز می‌خواندند که در رکعت اول پس از سوره حمد، ۲۰ سوره توحید و در رکعت دوم ۳۰ بار سوره قدر را می‌خواندند و سپس صدقه می‌دادند. از ویژگی‌های اخلاقی و علمی امام جواد(ع) به اخلاق حسنه، علم فراوان، تقوا و پارسایی ادب و گشاده‌رویی اشاره می‌شود، به گونه‌ای که با همگان با احترام برخورد می‌کرد و این امر حتی باعث جذب مخالفان و دشمنان امام به سوی ایشان می‌شد. جوادالائمه(ع) وقتی عمر مبارک پدر بزرگوارش را ۴۷ سال رسیده بود، در دهم رجب سنال ۱۹۵ هجری قمری در شهر «مدینه» دیده به جهان گشود. ایشان تنها چهار سال داشت که پدرش مجبور شد او را در مدینه

در محضر بزرگان

محبوبه قربانی

«آسان بودن» ازدواج به حال شما بستگی دارد!

مجله، عروسی ساده‌تر، اما در عوض خانه بزرگ‌تر شود. حالا هر کسی نسبت به شرایط خود می‌تواند ازدواج را آسان بگیرد. به جای چندین مراسم مختلف یک مراسم گرفت. به جای چند بار رفت و برگشت و خرید و هزینه کرد برای مراسم، همه را در یک مراسم خلاصه کرد. به جای دسته گل آنچنانی از فلان گل‌فروشی مشهور به یک دسته گل ساده‌تر اکتفا کرد. به جای اجاره کردن چند ده میلیون ماشین عروس با همان ماشینی که قرار است زندگی را شروع کنید، صبح روز مراسم تاشب در خیابان‌ها بچرخید. به جای اینکه گل ارکیده گرانقیمت یا رز گل کنید از گل‌های سبک‌تر استفاده کنید. به جای چند مدل غذا که در نهایت حیف و میل و اسراف می‌شود، یک مدل غذا بدهید. به جای خرید لباس عروس از گران‌ترین مزون و در نهایت گذاشتن آن در خانه پدري یا زورچیان کردن در فضای کمد، لباس را اجاره یا از دیگران قرض کنید. به جای رفتن به آرایشگاهی که میلیون‌ها تومان پول می‌گیرد تا شما را یک شخص جدید تحویل بدهد که معلوم نیست سال‌ها بعد از آن راضی باشید یا خیر، آرایش ساده‌تری در یک آرایشگاه معمولی داشته باشید. به جای خرید حلقه و سرویس برلیان و نمایش دادن به بقیه، سرویس سبک‌تری خرید. چرا باید لزوماً دختر خانمی که یک کیف لوازم آرایش دارد، مجدداً خریداری کند؟ چرا وقتی آقا پسر مواردی مثل جمدان و لباس و ماشین ریش تراش دارد، باید مجدداً خرید کند؟

نمی‌دانم آن دختر خانم و آقا پسر که سؤال کردند به چه چیزی فکر می‌کنند، اما من مروری داشتم بر زندگی ساده‌ای که خدوم شروع کردم، در حالی که اتفاقاً همواره در برخی موضوعات زندگی از قبیل خرید لباس و خرید زیورآلات و بوساوس هم هستم. یک مراسم معمولی در منزل، در کنار عزیزی که دوست‌شان داشتند، بدون خرید لوازم غیر ضروری برای منزل که شاید سال‌ها گوشه کابینت خاک بخورد. خاطر من است خیلی از کارها را با دلخوشی و لذت خودم به همراه همسرم انجام دادم. از «گل آرایی» و «میوه آرایی» مراسم روز «بله برون» و عقد گرفته تا حتی دسته گل روز عقد که خودم درست کردم. صبح روز مراسم به بازار گل می‌رفتم و با عشق و لذت و به سلیقه خودم همه چیز را می‌خریدم. هر کس گل آرایی را می‌دید بساور نمی‌کرد که اینها را خودم برای اولین بار انجام دادم. در حالی که همان گل آرایی که من با هزینه ۳ میلیون انجام دادم، از سوی دیزاینرها بالغ بر ۱۵ میلیون انجام می‌شد. ترجیح دادم به جای خرید گرانقیمتی که شاید صرفاً چند بار یا یک‌بار استفاده می‌شود، یک مراسم ساده‌تر و زیاده‌روی نداشته باشم. مثل ساعت، حتی همسرم هم ترجیح داد به جای خرید حلقه پلاتین، نقره دست کند، چرا که معتقد بود به جهت وضو گرفتن و در آوردن و دست کردن احساس نگرانی از گم شدن ندارد، در نتیجه همیشه دست خواهد کرد.

به همین سادگی هر کسی می‌تواند به نسبت آنچه است در ازدواج خود ساده‌تر پیش برود و ملاک این سادگی را با فرهنگ و سبک زندگی خودش بسنجد نه اینکه همه افراد با هر سبک زندگی و فرهنگ ملاک خود را فضای مجازی بدانند که زندگی‌ها را آلوده به تجمیل کرده و البته مشخص نیست پشت این تجمیل و در بطن زندگی‌ها چه می‌گذرد؟

خودمانی

کن. به هر حال ما خدا حافظی کردیم و به مسیر خود که اتفاقاً درگیری برای وام و پرداختی‌های نهایی خانه بود، ادامه دادیم. تازه فهمیدم خودم رو زد. دختر خانمی هم همراهش بود. در این مواقع معمولاً با جواب نمی‌دهم یا شیشه را خیلی کم پایین می‌کنم. شیشه را به نیت اینکه قرار است پاسخ به سوآلی در مورد آدرس، خیابان و کوچه بدهم پایین دادم. آقا پسر گفت: «خانم می‌خوام ازتون به سؤال کنم، خواهش می‌کنم پاسخ بدهید. ما خیلی منتظر بودیم که یک فرد امروزی در عین حال جوان را ببینیم و سؤال‌مان را بپرسیم.» کمی مرد شدم، اما گفتم: «خواهش می‌کنم بفرمایید!» آقا پسر گفت: «اگر قرار باشه شما بین گرفتن یک عروسی مجلل و خرید خانه به متر از بزرگ‌تر و در جای بهتر، یکی را انتخاب کنید کدام یک را انتخاب می‌کردید؟»

خیالم راحت شد. شیشه را کامل پایین دادم و در همین زمان بود که همسر رسید. خودم سؤال را برای همسر تکرار کردم و هر دو با هم خندیدیم. گفتم: «از خوب کسی سؤال کردی چون ما چند ماه بیشتر از ازدواج‌مان نگذشته است و کلاً به جای گرفتن مراسم عروسی و عکاسی، گل رزن ماشین و سایر تشریفات این چنینی با گرفتن وام و هدایای ازدواج توانستیم یک خانه جمع و جور بخریم و زندگی‌مان را شروع کنیم. حالا به جای دادن اجاره خانه سنگین، پول اقساط خانه‌ای را می‌دهیم که خودمان مالکش هستیم.» دختر خانم که انتظار این جواب را نداشت و در حالی که بغض کرده بود، پرسید: «طمعتمی پیشیمان نمی‌شوی؟»

پاسخ دادم: «انتخاب شما که در مورد مراسم نگران هستی با انتخاب من تفاوت دارد. من ترجیح دادم هزینه‌ای برای مراسم نداشته باشم کما اینکه به شخصه و کلاً از نفس برگراری مراسم عروسی با تشریفات بیزار هستم. در نتیجه بعید می‌دانم که برای گذشتن از یک سری تشریفات آنچنانی پیشیمان شوی، چه بسا که اتفاقاً شاید بعدها به خاطر انجام این هزینه‌ها پیشیمان شوی. در نتیجه یک حد وسطی را برای تعادل نگهدار و زندگی‌ت را آغاز

باجواد الائمه ادگنی

متحرف و با متفرق شدن شیعیان قوی شود. امام جواد(ع) به خوبی از این دسیسه‌ها آگاه بود، ولی به خاطر حفظ شیعیان از دسیسه‌های کینه توزان مأمون به این وصلت رضایت داد. اگرچه امام(ع) تن به این ازدواج داد، اما شواهد تاریخی گواه این حقیقت است که مأمون نتوانست به حلیه‌های از پیش تعیین شده خود دست یابد. سرانجام پس از مرگ مأمون، وقتی معتصم ملعون به خلافت رسید، همراه با جعفر (برادر ام‌الفضل) در اندیشه کشتن امام بودند. از این رو، به عبدالملک زیات، والی مدینه نامه نوشت و از او درخواست کرد که امام(ع) را همراه ام‌الفضل راهی بغداد کند. وقتی حضرت وارد بغداد شد، معتصم در ظاهر به او احترام کرد تا اینکه به وسیله جعفر، ام‌الفضل را تحریک به مسموم کردن حضرت کرد. سرانجام این خواهر و برادر، انگوری را به سم آغشته کرده و به امام خوردانند. مزار مطهر آن حضرت در کاظمین (بغداد) و در کنار قبر جدش «امام کاظم(ع)» هم‌اکنون قبله حاجات عابدان و موحدان و پیروان اهل بیت(ع) از سراسر جهان است.